

Sklepi Sveta o arhitekturi: prispevek kulture k trajnostnemu razvoju

(2008/C 319/05)

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. SKLICUJOČ SE NA:

- Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti,
- Resolucijo Sveta o kakovosti arhitekture v mestnih in podeželskih okoljih z dne 12. februarja 2001 ⁽¹⁾, v kateri je Svet potrdil, da je arhitektura temeljni element kulture in življenja vseh naših držav,
- Sklepe Sveta z dne 24. maja 2007 o prispevku kulturnega in ustvarjalnega sektorja k uresničevanju lizbonskih ciljev ⁽²⁾, v katerih je poudarjeno, da imajo kulturne dejavnosti in ustvarjalne panoge, kot je arhitektura, ključno vlogo pri spodbujanju inovacij in tehnologije ter bodo v prihodnosti ključne gonilne sile trajnostne rasti,
- in Resolucijo Sveta z dne 16. novembra 2007 o Evropski agendi za kulturo ⁽³⁾, ki v povezavi s sporočilom Komisije z dne 10. maja 2007 ⁽⁴⁾ poudarja horizontalni značaj kulture.

2. UPOŠTEVAJOČ:

- prenovljeno strategijo Evropske unije za trajnostni razvoj ⁽⁵⁾, ki jo je Evropski svet sprejel 15. in 16. junija 2006; njen splošni cilj je določiti in razviti ukrepe, ki bi EU omogočili nenehno izboljševanje kakovosti življenja sedanjih in prihodnjih generacij z oblikovanjem trajnostnih skupnosti, ki bodo sposobne učinkovito ravnati z viri in jih uporabljati ter izkoristiti potencial gospodarstva za ekološke in socialne inovacije, s čimer bi zagotovili blaginjo, varstvo okolja in socialno kohezijo,
- Leipziško listino o trajnostnih evropskih mestih z dne 24. maja 2007 ⁽⁶⁾, ki so jo sprejeli ministri, pristojni za urbani razvoj, v kateri je izpostavljen pomen arhitekture in v kateri se poziva k integriranemu pristopu k urbanemu razvoju, ki bo zajemal gospodarsko, socialno, okoljsko in kulturno dimenzijo mest ter temeljil na sodelovanju med različnimi upravnimi in političnimi ravni ter med javnimi in zasebnimi akterji.

3. POZDRAVLJAJOČ:

- trud evropskega foruma za arhitekturne politike pri reševanju vprašanj, ki zadevajo arhitekturno kakovost in trajnostni razvoj.

⁽¹⁾ UL C 73, 6.3.2001, str. 6.⁽²⁾ UL C 311, 21.12.2007, str. 7.⁽³⁾ UL C 143, 10.6.2008, str. 9.⁽⁴⁾ Dok. 9496/07 in ADD 1.⁽⁵⁾ 10117/06.⁽⁶⁾ http://www.eu2007.de/en/News/download_docs/Mai/0524-AN/075DokumentLeipzigCharta.pdf

4. POU DARJAJOČ, DA JE:

- arhitektura kot kulturno ustvarjalna in inovativna panoga, vključno s tehnološko komponento, izreden dokaz, kako lahko kultura prispeva k trajnostnemu razvoju, upoštevajoč njen vpliv na kulturno razsežnost mest ter na gospodarstvo, socialno kohezijo in okolje,
- arhitektura obenem zgled horizontalnega značaja kulture, saj je vključena v več javnih politik in ne zgolj v kulturno politiko.

5. KER:

- so evropska mesta danes pred pomembnimi izzivi: demografski razvoj in njegove posledice v smislu širjenja mestnih območij, okoljska tveganja in boj proti podnebnim spremembam, ohranitev socialne kohezije, zlasti ob gospodarskih in kulturnih spremembah, varstvo in uveljavljanje arhitekturne in kulturne dediščine,
- je treba na takšne izzive odgovoriti s trajnostnim razvojem mest, tj. integriranim in ustvarjalnim pristopom, pri katerem imajo kultura, gospodarstvo, socialni vidiki in okolje enakovredno vlogo,
- pomeni trajnostni urbani razvoj:
  - posvečati se arhitekturni kakovosti in raznolikosti, ki sta sestavni del kulturne raznolikosti, ohranjanju in uveljavljanju dediščine ter edinstveni identiteti naravnih in mestnih krajin,
  - prispevati k vodenju projektov, ki spodbujajo izrabo zemljišč in stavb ter spremembo njihove namembnosti, zlasti opuščeni industrijski območiji, nadzor nad viri energije v boju proti podnebnim spremembam in zmanjševanje onesnaženosti,
  - upoštevati – z novimi pristopi k arhitekturi in urbanizmu – spreminjanje življenjskega sloga prebivalcev, zlasti vprašanja mobilnosti in demografskih sprememb, cilje socialne kohezije, prisotnost različnih družbenih skupin, medkulturni dialog ter participacije državljanov,
  - spodbujati kakovostno arhitekturno ustvarjalnost, ki prispeva h gospodarski dinamiki in turistični privlačnosti mest,
- je arhitektura povezovalni in inovativni člen pri uresničevanju trajnostnega razvoja mest, saj:
  - omogoča usklajevanje občasno različnih potreb, kot so ohranjanje stavb in krajine ter sodobno ustvarjanje, pa tudi upravičena pričakovanja prebivalcev in obvladovanje širjenja mestnih območij,

- zaradi svoje raznolikosti, kakovosti in ustvarjalnosti prispeva h kulturni obogatitvi in kakovosti življenja prebivalcev mest ter gospodarski, trgovski in turistični razgibanosti mest, zlasti s pomočjo „valilnic“ malih in srednje velikih podjetij,
  - trajnostni razvoj mest ne nazadnje predstavlja priložnost za ustvarjanje, inovacije, preporod arhitekturnih stilov ter vračanje k tradicionalnim praksam in njihovo reinterpretacijo.
6. Z ZANIMANJEM OPAŽA:
- pobude številnih evropskih mest, zlasti v okviru „evropskih kulturnih prestolnic“, s katerimi naj bi kultura, predvsem pa arhitektura, postala eden glavnih dejavnikov njihove ponovne oživitve,
  - nastanek „ustvarjalnih mest“, pri katerih trajnostni razvoj sloni na novih dejavnih konkurenčnosti, med katerimi so tudi kakovost urbane arhitekture ter povezave med kulturo in industrijo.
7. POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN SPOŠTUJOČ NAČELO SUBSIDIARNOSTI:
- pri vseh zadevnih politikah, predvsem pa pri politikah v zvezi z raziskavami, gospodarsko in socialno kohezijo, trajnostnim razvojem in izobraževanjem, upoštevajo arhitekturo in njene posebne značilnosti, še zlasti njeno kulturno razsežnost,
  - v zvezi z arhitekturo poleg tehničnih standardov oblikujejo tudi pristop, ki bo zajemal globalne, gospodarske, socialne, kulturne in okoljske cilje,
  - spodbujajo inovacije in eksperimentiranje v zvezi s trajnostnim razvojem v arhitekturi, urbanizmu in krajinarstvu, zlasti v okviru evropskih politik in programov ali podeljevanju javnih naročil,
  - izboljšajo poznavanje arhitekturnega sektorja in njegovega prispevka k trajnostnemu razvoju, zlasti v zvezi s statističnimi podatki,
  - ozaveščajo javnost o vlogi arhitekture in urbanizma pri ustvarjanju kakovostnega življenjskega prostora in spodbujajo njeno sodelovanje v trajnostnem razvoju mest,
- skupaj s strokovnjaki in ob upoštevanju izkušenj nekaterih držav članic preučijo možnost uvedbe vsakoletnega „dogodka“, posvečenega arhitekturi,
  - sodelujejo, da bi zagotovile ukrepanje na podlagi teh sklepov, in leta 2012 preverijo njihovo uresničevanje.
8. DRŽAVE ČLANICE POZIVA, NAJ:
- si prizadevajo, da bo arhitektura povezovalni in inovativni člen v procesu trajnostnega razvoja, in to že v fazi načrtovanja arhitekturnega, urbanističnega, krajinskega in sanacijskega projekta,
  - prispevajo k razvoju možnosti za gospodarsko rast in zaposlovanje, ki jih kot kulturna in ustvarjalna panoga nudi arhitektura,
  - spodbujajo izobraževanje o arhitekturi, vključno z dediščino, in življenjskem prostoru, zlasti z umetniškim in kulturnim izobraževanjem,
  - spodbujajo izobraževanje in nadaljnje usposabljanje arhitektov, urbanistov in arhitektov krajinarjev na področju trajnostnega razvoja,
  - dajo poseben poudarek arhitekturi v okviru izvajanja „Evropskega leta ustvarjalnosti in inovacij (2009)“,
  - po potrebi uporabijo odprto metodo usklajevanja na področju kulture.
9. KOMISIJO POZIVA, NAJ:
- pri pripravi zelene knjige o kulturnih in ustvarjalnih panogah upošteva arhitekturo,
  - vključi mreže strokovnjakov s področja arhitekture in tistih, ki se s tem poklicno ukvarjajo, iz javnega in zasebnega sektorja, kot je na primer „Evropski forum za arhitekturne politike“, v delo in posvetovanja glede vprašanj in/ali zadev, povezanih z arhitekturo,
  - skupaj s takšnimi mrežami in evropsko mrežo šol za arhitekturo spodbujajo:
    - obveščanje in izmenjavo dobrih praks ter raziskovalnega dela med arhitekti, naročniki in uporabniki,
    - usposabljanje mladih arhitektov, urbanistov in arhitektov krajinarjev na področju trajnostnega razvoja, uveljavljanje njihovega dela ter njihov dostop do razpisov v javnem in zasebnem sektorju.